

PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE LITERARNO DELO PO IZBORU ŽIRIJE

(slovenski jezik, srednja šola, A kategorija)

AVTORICA: Paulina Lina Tomažič, 17 let

Gimnazija Franceta Prešerna, Kranj

MENTORICA: Nika Lampret

OBRAZLOŽITEV ŽIRIJE: *Note* Pauline Line Tomažič je izredno počasi tekoča pripoved, ki si vzame čas za opise okolice in poetično govorico, ki se dvakrat prelije v pravo pesem. Uporabljene besede so več kot očitno dobro premišljene in izčiščene, vse za to, da bi kar najbolj učinkovale na bralca, ne le s svojo vsebino, ampak tudi s svojo ritmičnostjo in zvočnostjo. Kljub številnim opisom besedilo prežema visoka stopnja abstrakcije, ki je značilna tudi za izhodiščno besedilo in ki daje Notam pridih nekakšne pravlјice ali razširjene prisposodbe. Tudi zaradi tega deluje izredno večpomensko, celo nekoliko skrivnostno in vabi bralca, da ga osmisli sam.

NOTE

Nagibal se je naprej in zrl skozi okno. Na ulicah so se vozili redki avtomobili, ki so za seboj v zraku puščali črno sled izpuhov. Skozi redke oblake je sonce segrevalo stavbe v bližini in svetloba se je med steklenimi in kovinskimi orjaki mesta odbijala. Ljudi na ulicah ni bilo. Tudi on ni maral zahajati ven, čeprav ga je svet tako privlačil. Redko je koga srečal na hodnikih, čeprav je vedel, da ljudje živijo tudi v sosednjih stanovanjih. Slišal jih je skozi stene in takrat mu je srce rahlo poskočilo, oči so mu zažarele, na obraz pa se mu je prikradel nasmeh. Rad je poslušal njihove glasove in si zamišljal, kakšni so videti. Kdaj je zvečer v soju luči, ki so svetile iz stanovanj v bližini, ljudi tudi videl. Ampak ni slišal njihovih glasov, zato jim ni posvečal toliko časa. Glasove je imel raje. Veliko raje.

Njen glas je bil nežen. Najnežnejši kar jih je poznal. Mehak. Njene besede so mu zvečer zaprle veke, ga pokrile in objele, poljubile in čakale, dokler ni zaspal. Še vedno jih je slišal, če je zaprl oči.

Bil je sam, otožen in ulice so bile še vedno prazne. Ni vedel, s čim naj se zamoti. Čakal je, da mimo pripelje rdeči avto, ki ga je videl prejšnji dan. Po turško je sedel na polici in čakal. Vztrajal je minuto, dve tri, petnajst, morda tudi uro. Odrešil ga je glas iz sosednjega stanovanja.

V majhni garsonjeri, s katero si je delil največjo steno v dnevni sobi, sta prebivala dva človeka. Ženska in fant. Njuno stanovanje je bilo polno besed. Ni jih videl, jih je pa slišal in čutil. Njihov pritisk ob steno, kako so zapolnjevale vsak nezaseden košček prostora, kako so uhajale ven skozi majhno špranjo pod vhodnimi vrati in kako so njihovo mesto, praznino, ki je nastala, takoj nadomestile nove. Ženska je rada brala iz male vijolične knjige in mali fant je rad poslušal. Brez vprašanj. Ležal je v njenem naročju in poslušal besede, ki so tekle iz njenih ust.

»Pošiljam ti pismo,
v stoterih jezikih
prek stotih držav.
Pošiljam ti pismo
skozi prostor in čas.

Pošiljam ti pismo,
z eno besedi,
dvema,
tremi,
s premalo papirja za vse.

Ko ga odpreš, bodo vzklike cvetlice,
se dvignile iz korenin besed
in videl jih boš,

slišal boš pesem,
ki jo pojejo zate.

Spomnil se boš name,
si zapomnil te note,
dokler ne uidejo iz glave.
Takrat,
bom poslala novo...«

Nikoli ni vedel, če so bile fantu pesmi všeč. Vedel je, da so mu bile všeč besede, ležanje v njenem naročju, zvok radirke, ki zopet briše besede iz male knjige in jo nadomešča z novimi in to, ko mu reče Mali princ, in mu prebere še eno. Na deljeni steni je bil temneje obarvan krog umazanije. Zmes potu, olja kože in prahu, ki se je nanjo prijela. Prisluškoval jima je. Z glavo se je naslanjal na steno in dan za dnem poslušal, razmišljal in šepetaje odgovarjal na njuna vprašanja. Bil je tam z njima, pa čeprav le skozi steno, čeprav ga nista poznala. Najverjetneje sploh nista vedela, da obstaja, da sam sedi na drugi strani, se z glavo naslanja na steno in sliši vsako njuno besedo.

Ko mu ni brala, je fant sedel na okenski polici in naslanjal svoje lice na prozorno steklo. Zabavno se mu je zdelo, ko je na obrazu začutil toplo okno. Še zabavneje bi se mu zdelo, če bi videl, kar so videli tisti na drugi strani. Njegov majhen, popačen obraz, v oknu tretjega nadstropja stolpnice, ki je gledala na park. Mesto je bilo prazno, kljub temu da je bil dan sončen. V parku je na klopi sedel mož, pred njim pa črna lesena škatla. Bila je že stara, imela je nekaj utorov, ki so razkrivali bogato zlato barvo lesa pod črnim premazom. Bila je kvadratne oblike in izgledala je kot majhen črn kovček. Zlate zaponke so bile na mestih, ki jih je človek prijel, že temne bronaste barve, najbolj obrabljen pa je bil ročaj. Na škatli je bil listek z napisom »Na prodaj«. Fantič je čuden dogodek opazoval

skozi okno in proučeval kovček, gospoda in nenavadno, prodajo v praznem parku. Zdelo se je ilegalno, kot da gre za kakšne čudne posle, počutil se je, kot da mora pogledati stran. Ampak ugotovil je, kaj je skrivnostni predmet in še preden se je zavedel, kaj počne, je odprl veliko okno.

»Zakaj to prodajaš?« je rekel Mali princ.

»Zaradi varčevanja s časom,« je rekel trgovec in se prestrašeno ozrl v visoko stavbo. Z roko si je segel na čelo, da bi v vsej svetlobi, ki se je odbijala od stekla videl s kom govori.

»Strokovnjaki so vse preračunali. Na teden prihraniš 53 minut časa.«

»In kaj potem s tistimi 53 minutami?«, je začudeno zašepetal samemu sebi. Moški je bil zmeden, nemo je strmel v stolpnico in čakal na fantov odgovor. Malemu princu je bilo v tistem trenutku resnično čisto vseeno, zakaj ga prodaja. »Ga lahko kupiva?« je svoje temne oči proseče uperil v žensko. »Ga lahko kupim jaz?«, je zaklical proti starcu na klopici.

Čez nekaj trenutkov ga je že držal v rokah in občudoval njegovo težo. Komaj ga je nesel sam, njegove majhne ročice so se trdno oklepale oksidiranega ročaja in čisto sam ga je, z več vmesnimi postanki, prinesel po vseh sedemdesetih stopnicah do tretjega nadstropja. Ni ga še upal odpreti, počakal bo na pravi trenutek. Fantič je sedel nazaj v njeno naročje, zaprl oči in srkal. Vsrkaval je vse, kar je padlo nanj, vse besede, misli, vonjave, občutke in njen glas. Brala je, popravljala, radirala. Obračala je težke rumene liste svoje male vijolične knjige. Tudi pela je. In pisala je note. In vse note so se zapisovale v črtovje v njegovih mislih, še preden jih je napisala zraven besed v malo knjigo. In če si besed njen mali princ nikoli ni zapomnil vseh, si note je.

Nikoli ni imel občutka, da posega v njuno zasebnost in čeprav je vedel, da je njegovo obnašanje nenavadno, se s tem ni obremenjeval. Na trenutke, se je zgrozil nad svojim dejanjem. Da vohuni nad sosedi. Je

perverznej? Čudak? »Ne,« se je miril, »saj ne naslanjam ušesa na kozarec na steni. Tudi luknje ne iščem, kaj šele, da bi jo poskušal kje izvrtati. To počnejo motene osebe.« Ampak bil je točno to. Bila sta njegova edina družba – soseda, ki sploh ne vesta, da obstaja. Glavo je za trenutek odmaknil od stene, se usedel na tla in se z rokami oklenil svojih nog. Glavo je spustil med kolena in se obupano ozrl po svojem stanovanju. Ni se zavedal, kaj se dogaja z njim. Misli so mu nemirno vihrale v neskončnih krogih in dihal je hitreje. V prsih ga je stiskalo. Mislil je, da se mu bo ustavilo srce in poskušal se je pomiriti. Vstal je, krožil po stanovanju in zagledal jo je. Že takrat je vedel, da se mu je zdela znana. Vzel jo je v roke in postavil na mizo. Usedel se je na stol in zbiral pogum, da jo odpre. Tipal je kvadratno črnino in občudoval popolno obliko. S konicami prstov je pogladil izdelani ročaj in ostri zlati zaponki in ju z glasnim klikom odprl. To je bilo vse, kar je potreboval.

Znašel se je tam. Ležal je v njenem naročju, na kavču in čutil ostružke radirke, ki so padali na njegovo kožo.

Odprl je težek leseni pokrov, pritisnil nekaj gumbov, nežno prijel ročico z ostro konico in jo postavil na rob plošče. Pritisnil je še zadnji gumb, zadnji klik in zaslišal jo je. Iz črne škatle se je izvil zvok, po katerem je hrepenel ves ta čas. Zvok, ki ga je iskal v svojem spominu, si domišljjal, da ga sliši skozi steno sosednjega stanovanja.

Bil je njen Mali princ in pela je in takrat je zvenela lepo. Takrat, je zvenela najlepše. Poznal je melodije in čeprav si nikoli ni zapomnil besed, jih je v trenutku spoznal. Zavohal je njen sladek vonj po vanilji in začutil njene dolge mehke lase na svoji koži. Čutil je njene tople roke in počutil se je doma. Zaslišal je njeno glasbo, začutil njene besede. Srce je bilo v njenem taktu in sanjal je. Sanjal je o njej. Sanjal je tako močno, da se mu je zdelo resnično. Sanjal je njen glas, sanjal njeno pesem.

»Sanjaš.

Sanjaš z zlomljenim srcem,

pretvarjaš se,
da si poet.

In gledaš
z bistrimi temnimi očmi
v nebo,
da bi našel sonce.

Upaš,
da te bom našla.
Držala tvojo dlan,
prebrala tvojo pesem,
potočila solzo
in obrisala tvojo. «

